

STUDENTEN WEEKBLAD

19e JAARGANG.
No. 26.

REDACTEUREN:
G. NAEFF, E. J. GRATAMA SEN., B. D. H. TELLEGEN,
MEJ. E. G. F. W. VAES, G. J. DE GLEE, W. H. MUNNICH.
VAST MEDEWERKER VOOR DE RUBRIEK MUZIEK: C. C. J. DE L'ESPINASSE.
ORGAAN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR STUDIEBELANGEN.

DONDERDAG
24 MEI 1917.

DIT BLAD VERSCHIJNT DONDERDAGS, BEHALVE IN DE VACANTIËN. DE ABONNEMENTSPRIJS IS f 4,—, BIJ VOORUITBETALING f 3,50 PER JAAR. DE JAARGANG LOOPT VAN 1 OCTOBER TOT 30 SEPTEMBER. DE PRIJS DER ADVERTENTIËN IS 12½ CTS. PER REGEL.

TECHNISCHE BOEK-
HANDEL EN DRUKKERIJ
J. WALTMAN JR., DELFT

INZENDINGEN TE BEZORGEN VOOR
MAANDAGMIDDAG 4 UUR AAN HET
REDACTIE-ADRES: KOORNMARKT 62

Inhoud.

Delftsch Studenten-Corps.

Samenstelling Almanak-Redactie.
Varsity.
De Interacademiale Tennis-Wedstrijden.
Weekverslag.

Gedachten en Gedichten.

Brieven van een O.W.'er.

Vereenigingsleven.

D. S. V. „Onze Koloniën”, door S. S.
Ontwikkeling der constructieve deelen van elektrische machines.
Lezing van den heer Ir. F. D. Pigeaud, door J. S.

Mededeelingen.

Technologisch Gezelschap.

Uit de pers.

Rede, uitgesproken door den heer J. A. Jonkman, ter gelegenheid van het Nederlandsch Studenten-Congres, op Zaterdag 31 Maart 1917.

Ingezonden.

Het Comité voor Nederlandsche kinderen in den vreemde.

Technische Hoogeschool.

Missive Senaat T. H.

Agenda.

DELFTSCH STUDENTENCORPS.

Almanak-Redactie.

De Commissie tot Redactie van den Delftschen Studenten Almanak is als volgt samengesteld:

B. D. H. Tellegen,	President.
J. S. Pel,	Secretaris.
H. L. Dinger,	Vice-President.
H. 't Hooft,	Commissaris A.
C. G. Blijdenstein,	Commissaris B.

Varsity.

Toen we op een politieboot van Amsterdam afvoeren, om ons naar de Varsitybaan te begeven, wisten we al hoe laat 't was: 't stormde! Wellicht zullen de menschen in de stad het er niet mee eens zijn en doen we beter te zeggen: „het stormde dáár.” Men kan niet ontveinzen, dat sinds de studenten-roeiwedstrijden op het Noordzeekanaal verrooid worden, onze elegante fijne roeisport een plaatsje verder is opgeschoven in de richting der zuivere krachtsporten; er zal dan ook het volgend jaar zeker veel over gesproken worden, vóór men er toe besluit, de Varsity weer op het Noordzeekanaal te houden.

Maar niet alleen de roeiers zouden er ditmaal van te genieten krijgen; ook den bezoekers zou het twijfelachtige voordeel van deze baan vrij duidelijk uitkomen. De tribunes, de rood en groen behangen „schiettent” waarin de officials werden ontvangen, en de minder decoratieve stalling voor gewone menschen, was juist met de open zijde naar den wind gekeerd, zoodat de kille motregen onophoudelijk naar binnen sloeg. Enfin, dat lag aan den wind; men had toch moeilijk de tribune andersom kunnen plaatsen; 't klagen daarover was dus wel wat ongemotiveerd. Misschien zou men in zoo onbeschermden dreven tribunes wat minder hoog van voren kunnen maken, aangezien het uitzicht toch naar de laagte gericht is.

Maar ondanks storm en regen was de stemming opge-

ruimd, en een blijk van ware belangstelling in de studentenwedstrijden komt daar te duidelijker door uit. Hulde in de eerste plaats aan de autoriteiten, die er niet voor terugdeinsden onze wedstrijden met hun tegenwoordigheid op te luisteren. Onder hen merkten we op: de commissaris der Koningin van Noord-Holland, de burgemeester van Amsterdam, oud-lid der D. S. R. V. „Laga”, de commandant der stelling Amsterdam en de rectoren der Hoogeschoolen.

De regeling der wedstrijden was als vorige jaren goed, en de verschillende nummers werden over het algemeen op tijd geroeid; later kwam er wat vertraging tengevolge van het moeilijk starten door den hevigen wind.

Als kamprechter-starter fungeerde dit jaar in plaats van prof. Damsté, de heer Dr. de Hartog.

Eerst verschenen aan de start de jonge vieren van Nereus en Njord, respectievelijk boei 1 en 2. Dat Laga in dit nummer niet vertegenwoordigd was, vindt zijn oorzaak in het geringe aantal race-roeiers waar het dit jaar over kan beschikken. De jonge acht heeft zeer veel moeten oefenen met invallers op verschillende plaatsen, en een jonge vier heeft het op de Varsity dan ook niet uit kunnen brengen. Dit nummer werd met ongeveer 6 lengten gemakkelijk gewonnen door Njord voor zoover men tenminste 2000 Meter in race tempo roeien en dan tegen een zeer sterken wind in „gemakkelijk” kan noemen.

In het volgende nummer: „overnaadsche vieren” komt Laga voor 't eerst aan de start, en wordt de belangstelling der Delftenaren wat sterker geprikkeld. Jammer dat deze ploeg niet over meer volhoudingsvermogen beschikt. Wellicht had de kleine voorsprong welke ze bij de start wist te bereiken, onderhouden kunnen worden. Nu echter zakte ze hoe langer hoe meer af, en verloor met vele lengten. Dat was niet om den moed er in te brengen, te meer daar bij velen de verwachtingen van de andere Delftsche ploegen niet al te hoog waren. Het was den ouden vier b.v. in de laatste twee weken voor de wedstrijd niet erg voor den wind gegaan. De slag had een spierontsteking gekregen, die zeer hinderlijk was bij het roeien, en no. 3 volgde door het verrekken van een schouder spier drie dagen te voren.

Toen dan ook een zeer welwillend arts in de kleedkamer den tweeden slag nog eens flink masseerde voordat hij in de boot stapte, en de slag zijn lichaam in een flanellen band wikkelde alvorens te gaan roeien, merkte een joviale Tritoon op: „Wat stoppen jullie tegenwoordig voor menschen in een boot; de eene moet gewreven, de andere omwikkeld worden, en zelf kunnen ze niet eens de boot in het water leggen!” Maar het waren veteranen, menschen die niet voor het eerst gingen starten en onder de beproefde leiding van Laga's Nap zouden ze nog wel eens wat kunnen vertoonen.

Tegen half vier werd het hoofdnummer gestard. Veel is er niet over te zeggen alleen dat Laga nu eenmaal 't snelste ging. Zij hadden de beste boei, doch hebben zonder eenige versnelling met 3½ lengte gewonnen ondanks de woeste en vinnige pogingen der Amsterdammers om de Lagalieden bij te houden.

Zonder overdrijving kan met zekerheid worden gezegd, dat indien de ploeg inform ware geweest, een voorsprong van 6 à 7 lengten bereikt was. Voorzichtigheidshalve zijn er geen versnellingen gemaakt, en juist in een hooger tempo was deze ploeg goed getraind. De boot ontwikkelde dan bij de oefeningen altijd een groote snelheid, dus de „spurtjes” deden goed en geen kwaad zooals dikwijls wel. Nu roeiden ze de baan af in een tempo van 27 à 28 slagen per minuut, met de bekende: „lekkere lange Laga-slag.” De tijd was 14½ minuut, dus vrij lang; maar wie dan ook de omstandigheden heeft gezien, zal niet verwonderd over dezen tijd zijn.

De werkelijke namen der roeiers zijn:

W. Berenschot, (slag).
W. L. Z. van der Vegte.
T. Tideman.
J. Haasnoot (boeg).
N. Guldenaar (stuurman).

Eenige waren genoodzaakt geweest onder pseudoniem te roeien.

De overwinnaars werden de laatste 500 Meter der baan aangemoedigd door een beestachtig kabaal van bellen, toeters, stoomfluiten, gillen en schreeuwen der Lagaenthousiasten, en toen de muziek het Lagalied speelde, waren de tonen daarvan op geen 3 meter van de muzikant hoorbaar.

Nadat de kransen der Studentencorpsen en der Roeibond waren opgehangen roeide de ploeg naar de vlinder waar ze werden gelukgewenscht door onzen Rector-Magnificus, prof. J. C. Dijkhoorn, die zich niet ontzag te midden van de bagger naar hen toe te komen.

Toen de gemoederen weer wat tot bedaren waren gekomen kwam het scifnummer aan de beurt, waarin twee inschrijvers mededongen: de Tritonroeier Fuhri Snethlage en Laga met Termijtelen. Ook in deze wedstrijd wist Laga te winnen met vele lengten. Toch was het geen gemakkelijke strijd; Snethlage leidde tot 1500 M. met een halve lengte toen hij wat verminderde tengevolge van krampgevoel in een der beide armen. Op dit oogenblik schoot Termijtelen met een hevige spurt voorbij, nam de leiding over en won met vele lengten. Een woord van lof dient den stoeren Lagasciffeur niet onthouden. Hij heeft zich bestand getoond tegen het ruwe water, roeide in keurigen stijl de baan af en legde tot het laatst toe een groote pittigheid aan den dag, vooral ook in de spurt waarmee de finish werd gepasseerd.

Maar hiermede was het met Laga's voorspoed weer gedaan. De jonge acht beantwoordde niet aan de hoop der Delftenaren; al hoewel niet op een overwinning gerekend was, hadden velen hen toch een kans gegeven, te meer na het succes der vorige ploegen. Evenwel, een onverklaarbare laksheid van den slag was de reden, dat in goeden stijl met een laag tempo de finish werd bereikt, ongeveer zes lengten achter de beide tegenstanders, van wie Nereus de sterkste bleek, en na harden strijd als eerste aankwam.

De slag der jonge acht heeft op dezen wedstrijd getoond begrip te hebben wat het wil zeggen „de slag” te zijn, de aanvoerder van allen die er achter zitten.

Er hiermee waren de wedstrijden afgelopen. Laga heeft de Varsity gewonnen en stelt zich daarmee weer verder voorop in de rij der Varsitywinnaars, die er als volgt uitziet: Laga 12, Njord 10, Nereus 9 en Triton 6.

De kans voor Njord om Laga weer bij te komen is daarmee dus voorlopig weer verkeken.

Een keurige ontvangst was den ploegen bij de thuiskomst bereid. Aan het station muziek en een lange stoet van enthousiasten. In optocht ging het naar de Societeit Phoenix met de gekraanste winnaars voorop en tot laat in de nacht besloot een daverend kroegfeest deze dag van prestatie. Een klein clubje alleen, begreep niet waarom we zoo vroolijk waren. Dat zijn zeker de echte corpsenthousiasten, er zat tenminste een oud senator bij! Laten deze heeren eens een voorbeeld nemen aan onzen Rector-Magnificus van wiens huis dien avond de vlag wapperde.

De Interacademiale Tennis-Wedstrijden.

De interacademiale ontmoeting welke 't eerst plaats gevonden heeft, is voor de Tennisclub „Sphearinda”, op wiens initiatief zij tot stand gekomen en voorbereid is, een groot succes geweest.

Eigenaardig is, daar vooral onder studentenkringen de tennissport zoo druk beoefend wordt en in deze kringen vele krachten schuilen, dit tournament niet veel eerder reeds tot stand kwam.

Het heeft aan belangstelling dan ook niet ontbroken en toen de 2e dag bereids het weer zijn medewerking toezegde, de zou de spelers koesterde, Alewijn en Gozewijn het eerst druk kregen aan het lafenis-bureau, was 't geheel eene bekooring voor de oogen, Utrechtsche schoonen, die wij den vorigen avond bereids ten dans hadden geleid, zaten nu geschaard in troepen van diverse pluimage in de schaduw der Stichtsche vruchtenboomen.

Wie denkt bij zoo iets niet aan 't Paradijs? Jammer dat de bloem onder de bloesem schuilde en dat de appelvrucht nog ontbrak.

Ik zal niet verder gaan met alle heerlijkheden te beschrijven, zooals de ontmoeting der trams in „Rustoord”, het bal, diner enz., enz., maar mij thans bepalen tot de

wedstrijden zelf, in 't algemeen en tot die van Delft in 't bijzonder.

Ons zevental was als volgt samengesteld:

I Single.	A. Knappert.
II Single.	C. Julius.
III Single.	A. J. Huber.
I Double.	W. v. d. Bergh, B. B. C. Felix.
II Double.	N. P. Pel, J. Pennink.

Het eerste komt onze 3e Single in 't veld en wint gemakkelijk van Groningen. De 2e Single C. Julius komt tegen M. Rinkel van Utrecht en verliest deze met 6—3, 6—4. Van weerszijden is hier schitterend spel te zien gegeven. Dan komt onze 1e Single tegen Diemer Kool voor beiden. Deze wordt verloren met 6—1, 6—0. 't Spel van Knappert echter lokte buitengemeen veel bijval uit. In haast al zijn services bracht hij tot Douce.

Onze Double speelt zijn 4 wedstrijden achter elkaar en verliest alleen tegen Leiden in 3 sets. De final-set had in een stortregen plaats. De andere 3 wedstrijden tegen Groningen, Utrecht en Amsterdam wonnen zij met groot gemak. Na de regenbui speelt C. Julius tegen de Hoop Scheffer uit Amsterdam en wint met sprekende cijfers. Tenslotte wordt de partij Knappert—„Bij”, Groningen onderbroken door regen. I set, 7—9 voor Groningen, IIe set, Delft leiding met 2—1.

De volgende morgen vroeg wordt de partij voortgezet en 't schijnt dat Knappert goed uitgeslagen heeft, want met een geweldig hard spel neemt hij in de 2e set de leiding met 6—1.

In de final-set geeft hij hen nog harder spel te zien en wint met 6—2.

IIe Singler wint intusschen van D. Stikker, Groningen met buitengewone stijl.

Onze IIe double, die alleen de Zondag, 2e dag, kon spelen wegens examen-omstandigheden, won achtereenvolgens zijn 4 doubles tegen Leiden, Utrecht, Groningen en Amsterdam. Deze double haalde het mooiste gemiddelde en won 2 kunstvoorwerpen uitgelooft door de U.S.S.V. „Sphearinda”.

Beide waren dan ook in prachtoeditie.

In een vervelende match moet Huber het onderspit delven tegen Ladenius, die op allerlei wijze zijn tegenstander afleidde, in een spannende wedstrijd verliest hij van Van Heel-Leiden. Het best op slag is hij tegen Onnes Utrecht. Hij brengt het tot Winning Stroke, raakt van slag en verliest in 3 sets. Beter lot was verdient.

Utrecht heeft inmiddels 2 punten op Leiden veroverd en komt in aantal punten ons nabij. Geweldige beroering in de gemoederen, Knappert speelt tegen Mendels de Leon en wint in schitterende stijl van hem in 3 sets. Dan wacht ons de beslissing om de 2e plaats. Leiden staat met 16 punten, Utrecht en Delft bij de 11 ongeveer. Van Aalst-Utrecht speelt zijn zuiver verdedigingsspel, zijn spel is zelf niet winnen, maar andere laten verliezen, doch Knappert is vast en wint de Ie set met 6—2. De IIe set is hij er uit en wint van Aalst met 6—2.

In de final set is van Aalst met 3—0 reeds voor als plots Knappert er in komt en bereids de leiding neemt met 6—3. Dan is 't beslist, Delft staat II en is de ontmoeting Julius de Serrière niet meer van gewicht.

Onze I double, die vrij van slag was, verloor alleen van Leiden in 3 sets en bezorgde ons 2 punten. De IIe double won alle partijen in een buitengemeen mooie stijl en bezorgde ons 4 punten.

De Ie Single verloor alleen zijn partij tegen Diemer Kool, voorwaar een prestatie en boekte voor ons 3 punten.

De IIe Single veroverde 2 punten, de IIIe Single 1, bij elkaar dus 13 punten. Utrecht had 11 punten op zijn naam.

's Avonds onder het diner werden de prijzen uitgereikt. Leiden nam de wisselbeker voor zich en Delft de beker als IIe prijs uitgelooft door de Senatus Veteranorum van het U.S.C. en 7 persoonlijke plaquettes voor het zevental, uitgelooft door den rector van den S.V. Voeg daarbij de 2 kunstvoorwerpen gewonnen door de heeren Pennink en Pel dan begrijpt gij alle dat wij met genoegdoening terugzien op deze, voor Delft succesvolle dagen.

Weekverslag. *)

Roeiers hebben zich „bezonnen”
Want Lagaai nu heeft gewonnen
d'oude vier. Prijs der sciff ('k meen de boot)
viel het corps ook in de schoot.

*) Aangezien u, mijnheer S., nog niet een vergenoeg gevorderde staat van dronkenschap schijnt bereikt te hebben, zijn wij vooralsnog genoodzaakt dit Weekverslag zonder uw hulp te fabriceren.

Laatste trein bracht van A'dam,
want vroeg gaat nu daar de tap toe
alles weer terug naar mam'.
Iedereen, die liep op Nap toe.
Mam, de corpsmoe deed heel blij
grootte ontvangst, muziek er bij.
Barb'rossa sloeg de grootte trom,
de lange Diggel, ook niet dom
nam fluks de bekkenen ter hand
en liep er dapper mee door 't land.
van Thiel de Vries zijn schoon geluid
kwam prachtig door den roeper uit.
Zooals op ieder feest van Laga, 't ga zoo voort
zoo voelde men ook hier, dat men te zamen hoort.
Het feest op Piet verliep zoo kalm als wat
totdat

Toen Kaïn juichend binnen kwam
zat Abel op 't balkon,
trok voor broers rook de wipneus op
waar d'ander op begon.

O foei, zei Abel, sterkte air
Daar moet een einde aan.
Laat mij hier hebben mijn gemak
jouw rook gaat mij niets aan.

Wist Kaïn niet juist wat te doen
in tweestrijd waar te gaan?
Maar Abel wou 't met . . . doen,
en Abel bleef bestaan.

De schuld kreeg d'eerste dat hij 't air
terug gekregen had.
Maar had je 't, Abel, beter niet
gelaten waar het zat?

Hierbij zong 't andere kroost gedwee
met Kaïn mee:
„hier is geen plaats”
waar niet veel achter stak.
Wat heb je nu aan zooveel praats
met handen in de zak.

't Laatste van allen zat er de kroegpraeses.
Wat een kroegtype geworden.

De vereeniging voor theoretische en toegepaste moraal (was
hij er vroeger ook niet bij) had hem daar eens moeten zien.
Maar ach, hij gaat ons verlaten (in de 1e functie).

GEDACHTEN EN GEDICHTEN.

Brieven van een O. W'er.

Beste Jan.

't Is heel lang geleden dat ik voor het laatste schreef. Je hebt natuurlijk gehoord hoe ik van mijn vrouw en kinderen afscheid nam en naar Amsterdam ging. Ik bezit nu niets meer; mijn vrouw gaf ik al het geld, en ik leef van wat mijn baantje aan de volkskaarkeuken hier me opbrengt.

Uit het geheele moderne leven heb ik me teruggetrokken; niets wil ik meer hooren van nieuwe richtingen, van den nieuwsten dichter, van den laatste schilder. Ik heb den Bijbel, de Koran en de werken van Tolstoy, Ibsen en Goethe en ik verlang daarbuiten niets meer dan de praktijk van een nederig leven.

Toen ik mijn eersten brief schreef was ik de nieuweling die voor het eerst bemerkte dat er een geestelijk leven bestaat. Daarna ging ik op in voor mij geheel nieuwe gewaarwordingen. Ik had er plezier in mijn eigen bestaan te vergeten en weg te drijven op de stemming van een gedicht.

En met de modekunst ging ik mee genietend de nieuwste kleurenharmonie de nieuwste rythmegolf van een mode-dichter.

Toen eigenlijk in een onbewaakt oogenblik, kreeg ik Tolstoy te pakken en ik heb mijn vroegere kunstgenietingen gezien zooals zij werkelijk zijn.

De modekunst is een „droom”kunst. Een boek van die richting lees je „onder zacht lampenlicht” op een weeten divan, met een sigaret in de „moë hand” en je komt in een stemming waarbij je vergeet dat je leeft zacht wegdeinend op het rythme van een vers, wegzakkend in de zwoele stemmingen van de persoonlijke perversiteiten van den schrijver.

Dan is het doel bereikt en je vergeet je eigen zorgen.
Wat is het verschil tusschen kunstzinnigen van deze

richting en verslaafden aan de jeneverkruid? Zij durven het leven niet aan; ze willen vergeten.

Het gevolg van een dergelijke stemming mag nooit een daad zijn, dat zou profematie zijn.

De kunstzinnige zucht als hij genoten heeft en wordt daarna wakker. Snel slaat hij de bladzijde om en richt zich zoo verder te gronde door de opiumdampen der stemmingskunst. Hij drijft weer weg op harmonieën van kleuren, op mollige versregels en hij is gelukkig het leven niet te hooren dat onder hem raast, dondert en knarst. Als de blauwe sigarettenrook moeten zijn stemmingen zijn, als het zachte van zijn divan, als het warme van zijn lamplicht, als het moë van zijn slappen hand of het perverse van zijn geheele wezen.

Wie zal hem wekken uit zijn aesthetischen droom?

Laat ieder zijn persoonlijke gevoelens luchten, maar laat ook ieder persoonlijk naar den duivel kunnen wenschen wien hij wil.

Want er is maar één stemming die waarde heeft en die voelen wij allen. Dat is dus o. a. „de Idee.” Het copieeren van een persoonlijke stemming is niet het doel van de kunst, maar de kunstenaar moet ons „de Idee” laten zien achter al het bestaande. Hij moet niet zeggen „kijk! zoo ben ik van binnen” maar wel „kom mee, ik heb iets schoons gezien.” En dan zullen wij zien dat er geen verschil is tusschen het moreele en het ware aesthetische en dat het eenig heilige in een persoonlijkheid is, het persoonlijk ideaal.

En dit inziende heb ik een daad als gevolg van dit inzicht niet als profematie beschouwd, maar als het middel van den niet-kunstenaar om te uiten wat er in hem leeft.

Met die kunstuiting, met de daad ben ik van jongsaf vertrouwd geraakt en de soeplepel in den gaarkeuken is het instrument waarmede ik mij voor anderen verstaanbaar kan maken.

Je oom Karel.

VEREENIGINGSLEVEN.

D. S. V. „Onze Koloniën”.

Op den 2en Mei heeft de 4e Algemeene Vergadering van „Onze Koloniën” in de kleine Concertzaal van de Stads Doelen plaats gehad. Als eerste spreker trad op de heer M. Ng. Dwidjo Sewojo, afgevaardigde van de vereeniging Boedhi Oetomo. Spreker zou vertellen de geschiedenis en het streven van B. O. en haar houding tegenover Indië Weerbaar. Spreker behoorde tot de oprichters van de vereeniging, die in 1908 is ontstaan.

In den aanvang kwamen er vele vragen binnen, waarop spreker zelfs nu nog geen positief antwoord kon geven, omdat ze alle zonder uitzondering zoowel ontkennend als bevestigend kunnen worden beantwoord. Men vroeg n.l. is B. O. een politieke vereeniging of sociale organisatie. Is haar streven een voorlooper van een klassenstrijd, of beoogt zij het behartigen van zedelijke of economische belangen, is de vereeniging gedragen door nationale gedachte. Hoewel bij haar ontstaan de vereeniging niet dadelijk een hooge vlucht nam, heeft zij zich in den loop der jaren toch uitgebreid tot een krachtige organisatie. Op dit oogenblik telt die 7000 leden. Zij beantwoordde aan de reeds lang gevoelde behoefte om zich te vereenigen, ten einde hun opinies over zekere maatschappelijke toestanden met meer kracht kenbaar te kunnen maken. B. O. is dan ook te beschouwen als de stamvereeniging der Javanen, waaruit vele Javaansche vereenigingen zijn voortgesproten.

Het oorspronkelijk idee van B. O. is afkomstig van den heer Waïdin Soedirohoesodo, inlandsche arts, die in Mei 1916 overleden is. Spr. ging na, wat onder de opeenvolgende bestuurderen werd bereikt. In 1914 maakte spr. met een ander bestuurslid propagandatochten door heel Java over de invoering van inlandsche militie. B. O. achtte het invoeren van militie wenschelijk met het oog op de verdediging van Ned. Indië in samenwerking met de Nederlandsche regeering, en ook in het belang van de opvoeding van den inlander. Het is dan ook begrijpelijk, dat toen in 1916 het Comité Indië Weerbaar te Batavia is opgericht, B. O. met deze actie meeging, waardoor spreker's presentie hier te lande is verklaard.

Tweede spreker was de heer Abdoel Moeis. In aansluiting met de vorige voordracht, noemde spr. de Sarekat Islam een loot van Boedhi Oetomo. Sarekat Islam is in 1912 op Solo door Hadji Samanhoedi opgericht en heette oorspronkelijk Sarekat Dagang Islam, d. w. z. Bond van Islamietische handelaren. De oorzaak van het ontstaan van deze vereeniging is te zoeken in het feit, dat de tusschenhandel geheel berust bij vreemdelingen. Door de categorie van menschen, die de schakel tusschen de kleinhandel, die door

den Javaan, en de groothandel, die door den Europeaan gedreven is, vormen, worden de meeste winsten behaald en de prijs sterk opgevoerd. Voor de inlanders blijft dus niets anders over dan hard te werken en anderen rijk te maken. Dat de ergernis van den inlander over het bestaan van deze toestand groot is, blijkt wel uit het feit dat in minimum van tijd S. I. op Solo duizenden leden kreeg. De vereeniging is op het juiste moment opgericht. Maar de autoriteiten op Solo hebben een groote fout begaan door hier in te grijpen en te trachten de beweging te stuiten. Want juist hierdoor breidt de vereeniging al spoedig uit over heel Java. De leiding is spoedig overgegaan op den Heer Tjokroaminoto, die de vereeniging herdoopte in Sarekat Islam. Het doel is voortaan dan ook niet uitsluitend economisch, maar in alle gebieden. De Bond telt daarna honderdduizenden leden. Het gouvernement, dat op de S. I. zelf geen vat had, nam toen zijn toevlucht tot kleingeestige vitterijen. Tot een der vele slachtoffers behoorde een bestuurslid, dat wegens verduistering van f 6,32 in hechtenis werd genomen. Maar naarmate de regeering de beweging tracht te stuiten, des te sterker komt de vereeniging op.

Maar waarom tracht de regeering de vereeniging te stuiten? Zij heeft immers reeds haar eereschuld erkend dat Nederland de opvoeder moet zijn van Java. Hebben de Hollanders dan hun belofte vergeten, juist in den tijd, dat het menselijk gevoel, hetwelk 20 jaar geleden uitgelachen en bespot werd, langzamerhand veld begint te winnen? Neen, dat alles komt door de opstokerij van de pers, en ook door vele bestuursambtenaren, die opgeschrikt door anonieme brieven, van andere meening waren als de Gouverneur-Generaal Idenburg, die als goed Christen verdraagzaam is geweest en de S. I. steeds de hand boven het hoofd heeft gehouden.

Rare praatjes gingen rond, dat op den 21sten van de Vastenmaand (Pocassa) alle niet-Mohammedanen zouden worden uitgemoord. Vuurwapenen werden gekocht door Europeanen, terwijl aan den Javaan strenger verbod werd uitgevaardigd. Bij het naderen van dezen gevreesden dag, vluchtten honderden Europeanen uit de binnenlanden naar de steden, om zich onder bescherming van het leger te stellen, hun have en goed achterlatend. Niet alleen heeft S. I. op den 21sten geen droppeltje Christenbloed getapt, maar ze hebben zelfs de achtergelaten goederen ongedeerd gelaten. Het werd nog erger. Werd een Europeaan door inlanders gemolesteerd, zoo kreeg steeds de S. I. de schuld. Opstanden op Zuid-Celebes, Midden-Sumatra, Djambi worden op rekening van S. I. geschoven, net alsof dit zonder S. I. niet zou gebeuren! Spr. protesteerde hiertegen. Wel ontkende hij niet, dat er excessen zijn, wat verklaarbaar is, daar door het ontstaan van de S. I. de inlanders zich als herboren gevoelen en overmoedig worden.

De regeering tracht S. I. niet verder tegen te werken, maar bepaalt er zich toe haar in veilige banen te leiden.

S. I. is steeds loyaal geweest tegen de Nederlandsche regeering. De Javanen hebben leiding noodig en willen die graag van den Nederlander hebben. Met Nederland zullen zij tegen den buitenlandschen vijand vechten. De regeering met ijzeren vuist moet uit zijn, en als Nederland het oogenblik gekomen acht, dat zij geen leiding meer noodig hebben, moet Nederland de inlanders verder vrij laten. Spreker betoogde, dat de inlanders de Koningin der Nederlanden ook als hun Koningin beschouwen, maar dat dit hen niet zal beletten om rechten te vragen en met kracht te strijden tegen het kapitalisme.

Naar aanleiding van de ingekomen vragen, zeide de laatste spreker, dat het economische doel voor een tijd op den achtergrond is geraakt door de vele tegenwerking, die ze op dat gebied ondervond, en hierdoor is de politiek hoofddoel geworden. In de laatste maanden echter zijn de economische kwesties weer ter sprake gekomen.

Verder wees de spr. er op, dat men niet hoeft te vreezen, dat de S. I. oorzaak zal zijn voor het uitbreken van godsdienstoorlog, want S. I. juist tracht de Islam te verfijnen, reorganiseeren en moderniseeren, waarbij zij de punten, waarop fanatieke menschen opstand bouwen, laat vallen.

Wel komt het Mohammedaansche karakter van S. I. naar voren bij de kwestie van het onderwijs. De meeste scholen zijn opgericht door de zendelingen en hebben allemaal Christelijke tendens. Hoewel het niet de bedoeling van de regeering is aan den inlander het Christelijke onderwijs op te dringen, meenen de meeste inlanders, dat het wel het geval is. Vandaar dat ze om onderwijs vragen, en S. I. tracht aan hun verlangen tegemoet te komen door het oprichten van de S. I. school en Mob. kweekschool, waaruit verlichte Mohammedanen zullen komen.

En tot slot herhaalde spr. nogmaals dat S. I. niet de bedoeling had de niet-Mohammedanen te verdelgen.

S. S.

De Heer Ir. F. C. PIGEAUD heeft voor de „Electrotechnische Vereeniging” te Delft gesproken over:

Ontwikkeling der constructieve deelen van elektrische machines.

De spreker begon met te wijzen op de groote verdiensten van een categorie van ingenieurs, aan wie het voornamelijk te danken was, dat de electrotechniek in de laatste kwarteeuw in Europa en in het bijzonder ook in ons vaderland zulk een enorme ontwikkeling heeft gehad: de constructeurs. Hij beschrijft in het kort met welke moeilijkheden de electroconstructeurs van den beginne af te kampen hebben gehad en hij gaat dan over tot de eigenlijke behandeling van zijn onderwerp waardoor veel bijzondere inzichten en vondsten van het constructievak verduidelijkt zullen worden.

Allereerst worden de gelijkstroommotoren in behandeling genomen. Aan de hand van eenige lichtbeelden wordt de ontwikkeling der constructie van gelijkstroommachines geïllustreerd. Een lichtbeeld toont de constructieve oplossingen die door jarenlange praktische ondervinding bij de fabriek „Electro Technische Industrie” te Slikkerveer zijn gevonden.

Daarna wordt op de bijzondere uitvoeringsvormen overgegaan en constructies van Engelsche, Amerikaansche en Duitsche fabrieken behandeld. In verband hiermede wijdt de spreker eenige woorden aan het veelomvattende onderwerp der normaliseering van electromotoren. Vervolgens gaat de spreker over op de draaistroommotoren, waarvan ook de ontwikkeling en uitvoeringsvormen der beide hoofdtypen, de kortsluitankermotoren en de sleep-ringankermotor, worden behandeld zoowel in Amerika als in Europa.

Na het gebied der motoren, kwam het gebied der generatoren aan de beurt. Slechts vluchtig kon de gelijkstroom-generator besproken worden, om daarna op de wisselstroomgenerators over te kunnen gaan, waarvan de beide hoofdtypen de langzaam loopende en de turbogeneratoren in hun constructieve onderdeelen behandeld werden. Van de turbogeneratoren toonde spreker uitvoeringsvormen van de fabriek „Electrotechnische Industrie” die lieten blijken op welk een hoog standpunt de electrotechniek hier te lande is gekomen.

Na de turbogeneratoren stipte de spreker eenige punten in de ontwikkeling der electrotechniek aan en vermeldde ook hoe langzamerhand de gelijkstroomgeneratie langs directen weg op den achtergrond was geraakt en plaats had moeten maken voor die langs indirecten weg door middel van roteerende omvormers, namelijk motorgenerator, één-ankeromvormer of cascadeomvormer.

Tenslotte vertoonde spreker nog eenige merkwaardige constructies van verticale motoren en van kraan- en krachtmotoren.

Als beëindiging van zijn lezing behandelde de heer F. D. Pigeaud een merkwaardige constructie die gebezigd worden zal bij een ophaal-agregaat in de staatsmijnen te Heerlen, namelijk een electro-magnetische koppeling die den motorgenerator aan zijn vliegwielen moet koppelen. Ook hierin werden talrijke constructieve merkwaardigheden toegelicht.

Spreker besloot met een woord van hoop en vertrouwen in de ontwikkeling en bloei van onze Nederlandsche Electro-Industrie uit te spreken.

J. S.

MEDEDEELINGEN.

Technologisch Gezelschap.

Algemeene Vergadering op Vrijdag 25 Mei 1917, des avonds 7½ uur, in Zaal 32 der T. H.

Spreker: Prof. Dr. A. Smits, Hoogleeraar aan de Universiteit te Amsterdam.

Onderwerp: „Polarisatie en Passiviteit bij metalen,” met demonstraties.

(Zie verder Tweede Blad).

TWEEDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 24 MEI 1917. No. 26.

UIT DE PERS.

*Overgenomen uit het Utrechtsch Studenten Weekblad
„Vox Studiosorum“.*

Rede, uitgesproken door den heer J. A. Jonkman,
ter gelegenheid van het Nederlandsch Studenten
Congres, op Zaterdag 31 Maart 1917.

Wij staan in een geweldig tijdperk der wereldgeschiedenis, welks invloed ook op het bestaan van ons volk onmetelijk en onberekenbaar wezen moet

Voor het machtig gebeuren dat zich in deze jaren voltrekt, waren wij, deels door de onmogelijkheid van voorziening, deels door nalatigheid, niet gereed en gedurende den oorlog hebben wij geen ernstige poging gedaan om in te halen wat vroeger was verwaarloosd. Het psychologisch moment, om alsnog — gebruik makend van ons voorloopig blijven buiten den strijd — ons voor te bereiden op mogelijke deelneming daaraan, hebben wij voorbij laten gaan maar de gelegenheid al onze krachten te vereenigen om den vreedzamen wedstrijd na dezen oorlog met vertrouwen te kunnen aanvaarden schijnt nog open te staan en moet thans worden aangegrepen. Tot de opwekking daartoe wil ik trachten eene bijdrage te leveren.

Terecht wordt in het bijzonder door de officieele vertegenwoordigers onzer Studentenvereeningen met ophef gewaagd van het vele goede en schoone dat elk harer eigen is maar uit den aard der zaak belichten zij gaarne alleen de gunstigste zijde. Weinigen zijn er die niet met dankbaarheid hun studententijd gedenken maar evenzeer staat vast dat geen onzer zich bevredigd voelt.

Is er niet vóór alles de hatelijke broedertwist, de betreurenswaardige kloof tusschen Corps en Unitas? Het Corps verzuimde zich ernstig te richten tot hen die buiten zijn gemeenschap bleven, Unitas heeft een deel van de niet-Corpsleden samengebracht in eene organisatie, die tegenover het Corps moet staan, omdat en Corps en Unitas alle studenten willen omvatten.

't Wil mij voorkomen dat deze tweeledige verdeling niet in de natuur der dingen ligt noch in het belang onzer Akademie moet worden geacht, maar dat toch — hoe verdrietig 't ook moge stemmen en hoezeer 't ook min of meer dwaze praktische moeilijkheden met zich brengt — op het oogenblik de twee zich niet dan tot schade zouden kunnen vereenen.

De tweehed laat zich verklaren deels door tegenovergestelde beginselen — in zake groentijd en verhouding tot meisjesstudenten — deels door het feit dat het Corps op duurder voet pleegt te leven; het laatste leent zich tot overleg, het eerste is onoverkomelijk zoolang partijen volharden bij hare opvattingen, aangezien die beginselen de inrichting en het karakter onzer studentenmaatschappij beheerschen.

Deze omstandigheid brengt mij er toe te meenen, dat het geheel onjuist is de oplossing van Corps-Unitas-vraagstuk — of zoo men liever wil: verbetering in het algemeen — na te jagen door de werkzaamheid van Corps en Unitas te beperken, gelijk men reeds langer of korter tijd aan de meeste Akademies buiten Utrecht heeft gedaan en nog laatstelijk in Amsterdam door de stichting van het „Amsterdamsch Studie-Verband“ op uitgebreide schaal heeft volbracht. De grenslijn tusschen de z.g. studie en societaire belangen is niet te trekken, en voorzover uitvoerbaar is zij natuurlijk en verderfelijk: werkelijke behartiging der studiebelangen is onmogelijk zonder de kracht van samenwerking op societair gebied gesmeed en opleiding tot man van wetenschap en maatschappelijk leider is zonder ontwikkeling tot mensch onvoltooid. De onafhankelijke faculteiten of verbanden scheppen slechts een formeele eenheid, waaraan geen behoefte omdat Corps en Unitas nooit aarzelen zoo noodig hun gemeenschappelijke Alma Mater en het allen bindend vaderland te erkennen — getuige het feit dat op sociaal en nationaal gebied, omdat deze niet uitsluitend „studentikoos“ zijn, samengaan wordt geduld en is bereikt —; het onttrekken echter der studiebelangen aan Corps en Unitas verzwakt beide vereeningen, verlaagt haar bijna tot gezelligheidscorporatie en doet afbreuk aan den strijd, die door beide in volle kracht in het belang onzer studentenwereld moet worden volstreden.

De begeerlijke eenheid zal 't snelst en 't zuiverst worden bereikt door thans Corps en Unitas scherp naast elkander te plaatsen, gelijk in Utrecht met beider instemming geschiedt. De tijd is dan niet verre dat de strijd zal zijn beslist.

Laten Corps en Unitas zich inspannen in eerlijken wedstrijd: — het Corps late af Unitas met een zekere minachting te beschouwen en verbeelde zich niet dat het zonder forsche „geldelijke“ herziening in werkelijkheid voor iedereen zal open staan, — Unitas stake onware propaganda, als zouden b.v. in het Corps de studenten worden afgewogen naar de zwaarte hunner beurzen, niet naar het gewicht hunner persoonlijkheid en als steunde het Corps op conservatisme en domme mos, niet op levende overtuiging; —

en moge degeen, die in de beginsel-quaestie ongelijk zal blijken te hebben gehad, later, als de tijd zal hebben geleerd, den moed vatten openlijk zijne dwaling te beleiden; dan zal de weg voor vruchtbare eenheid zijn geëffend, zal de winnende vereeniging zoo vol mogelijk zijn uitgegroeid en zal onze inwendige organisatie de volmaaktheid nabij zijn gekomen.

Groot is gewoonlijk onze belangstelling voor de societaire vragen en bijna ieder neemt op zijn tijd deel aan de „inwendige“ politiek maar weinig worden wij geboeid door onze belangen van wetenschap en studie. Kenschetsend voor deze wanverhouding mag 't heeten, dat menig student de diës zijner Vereeniging en Societeit belangrijker acht dan die zijner Akademie, als ware niet die Vereeniging slechts het middel om rijker van de vruchten der Universiteit te genieten en om aan te vullen wat zij niet geven kan.

Wij richten ons bijna uitsluitend naar de minimum-eischen onzer examens, drang naar kennis en begeerte eens de wetenschap te verrijken en het vaderlandsch aandeel daarin te vergrooten leven niet sterk in ons midden.

Onze toekomstige maatschappelijke betrekking boezemt ons maar matige belangstelling in en de keuze hangt meestal van veel toeval en van geldelijke vooruitzichten af, roeping wordt bijna nooit in ons gewekt.

Zelden zijn wij er toe te bewegen eigen wenschen, de inrichting onzer studie betreffend, met verschuldigde eerbied aan onze Hoogleraren, Curatoren, Regeering of Wetgever ter overweging aan te bevelen; wij zijn liever slachtoffer dan activist, uit vrees b.v. dat wij ons mochten vergissen in jeugdigen overmoed.

't Zijn vooral de juridische studenten, die in deze de „statistiek“ bedroevend bederven en door hun overheersende positie in de meeste Corpsen een schadelijken invloed doen gelden. Zij berusten in eene studie-inrichting, waarvan weinigen de ook maar benaderde volmaaktheid betoogen, welke b.v. geen verband legt tusschen het candidaatsexamen en de voorbereiding voor het doctoraal, welke zóó algemeen vormend is dat zij voor de meesten nooit zich splitst en welke slechts aan weinigen gunt een enkele maal door een kleine praktische voorbereiding en toepassing hun arbeid te zien veraangenaamd, verduidelijkt en verdiept. Zij nemen genoegen met een doctoraal examen waarbij aan het toeval buitengewoon veel is overgelaten en waarvoor men slagen kan zonder een belangrijk gedeelte van de examenstof ooit te hebben gezien. En noodgedwongen zoeken zij troost in een repetitorenstelsel, dat de veelgeroemde vrijheid van studie misbruikt tot gewoonlijk geheele onderwerping aan de leiding van een in-examen-klaarmaken gespecialiseerde leeraar.

't Wil mij toeschijnen dat in het algemeen verbetering zal moeten worden gezocht, door eenerzijds den studiezijn te verdiepen en den maatschappelijken blik te verruimen door te drijven tot overdenking der wereld- en levensvragen, door een wijsgeerige voorbereiding, welke sinds 1876 niet meer van niet-theologen wordt geëischt (misschien dat hierin de Amersfoortsche Internationale School voor een gedeelte kan voorzien), door anderzijds de belangstelling te verhoogen door meer op den voorgrond te stellen de sociale beteekenis onzer onderscheiden toekomstige taak.

Wat de juristen in het bijzonder aangaat ben ik van oordeel, dat zij, in aanmerking genomen de lange lijdensgeschiedenis van de pogingen tot herziening hunner opleiding, zelf door proeven te nemen met mogelijke oplossingen den juisten weg moeten trachten te vinden. Zoo zou b.v. de juridische faculteit der studenten een particulieren lector kunnen benoemen en ruim bezoldigen om in één-jarigen cursus een overzicht en inleiding te geven der doctoraalstof, welke 't mogelijk zal maken met vrucht de lectiones der professoren te volgen; deze lector zou daarnaast met behulp van doctorandi-assistenten een praktische opleiding kunnen ontwerpen en regelen zowel „gefingeerd“ als ingeschakeld in de werkelijke praktijk; bovendien zouden de juristen zich naar hun verschillende richting onder moeten

verdeelen, om door nauwere samenwerking van gelijk-strevenden de belangstelling voor hun studie te wekken welke thans gewoonlijk onder hen wordt gemist.

Als zinnebeeld en als middelpunt der behartiging van alle studiebelangen in ruimsten zin zou ik naast de Sociëteit een Faculteits-gebouw willen zien verrijzen.

In elk geval zullen wij de noodzakelijkheid moeten inzien onze studie een waardiger plaats toe te kennen dan thans geschiedt en zullen wij moeten trachten onze gewoonlijk lustelooze faculteiten nieuw leven te geven.

Student te mogen zijn is een voorrecht door de maatschappij aan enkelen gegund; het eischt echter de vrijwillige aanvaarding van een zwaren plicht: de student moet zich voorbereiden om eens zijne medemenschen vóór te gaan tot hooger geestelijk en stoffelijk geluk.

Wordt dat voorrecht steeds door ons naar waarde geschat en streven wij doelbewust naar de vervulling van den op ons genomen plicht? Trachten wij ons te doordringen van de nooden der menschheid, opdat wij later gemakkelijker de wegen zullen kennen die voeren tot de verwezenlijking van onze taak? Leven wij mede — voor zoover onze jeugd dat mag en kan — met den zieke en den zwoegende, den behoeftige en den verdrukte en wie meer te lijden heeft in deze raadselachtige wereld? Streven wij naar bereiken of begrijpen der sociale rechtvaardigheid?

Ik weet wel, dat wij, Nederlandsche studenten van heden, sociaal voelen in ons hart, maar, deels in aangewende onverschilligheid deels omdat wij bang zijn dat een schaduw mocht vallen over onze zonnige samenleving, onthouden wij ons van medeleven-in-openbaar-woord-en-daad met wat er omgaat in de maatschappij. Wij beseffen niet dat de student de natuurlijke voorvechter is in den socialen kamp, ook al, omdat hij — zelf bevoorrecht — niet strijdt voor eigen zaak en — zonder eenig gezag bekleed — niet verantwoordelijk is in dien zin dat de beslissing door hem moet worden genomen: zij die de macht hebben het recht te bedeelen zullen kunnen overwegen of de studentenklacht te recht of ten onrechte werd geslaakt!

Enkele voorbeelden mogen mijne bedoeling verduidelijken. Tot twee zeer jonge gebeurtenissen wil ik mij beperken:

— is 't opgehelderd waarom de gemobiliseerde medische studenten hebben gezwegen toen hun bleek dat de militair geneeskundige dienst niet voldeed aan — zacht uitgedrukt — redelijke eischen of was 't laster wat door de Nieuwe Groene werd voortgebracht?

— en hebben wij, zonen van het land der overgeleverde gewetensvrijheid, luide geëischt dat, wie „dienstweigerde” om waarachtige gemoedsbezwaren, wie weerloos wilde zijn uit innige overtuiging, niet naar de gevangenis zou worden gesleept maar b.v. naar vreedzamen dienstplicht zou worden verwezen?

't Is denkbaar dat in ons de gedachte leeft dat onze stem niemand en niets bereiken. In antwoord daarop wil ik ons drie „vrijheden” te binnen brengen welke wij ons tegenover de maatschappij plegen te veroorloven en welke wij, mits door ons gebruikt, anders beoordeeld wenschen te zien dan wanneer burgers zich dezelve aanmatigen: dronkenschap, zéér breede en vrijzinnige moraal en ongeregeld leven. Ik stel u voor ons in te denken, dat de geheele Nederlandsche studentenwereld zich uitsprak tegen alcoholgebruik en den moreelen plicht de studenten op legde zich van alcohol voor altijd te onthouden; is 't niet zeker dat van een dergelijk besluit onmiddellijk — en nog sterker na een twintigtal jaren — geweldige invloed zou uitgaan; zou er niet kans bestaan dat breede lagen der maatschappij zich bij ons zouden aansluiten? 't Zou voor onze studentenmaatschappij een omwenteling beteekenen met onberekenbare gevolgen, — men doorvoele slechts de gedachte dat het *Io Vivat* zou zijn verouderd, waar maar één voordeel tegenover zou staan: ook Leiden zou zijn Corpslied moeten gaan leeren! Maar zou dit alles opwegen tegen het gevaar en zijn zegen voor ons volk en ons zelf?

Is 't, in de tweede plaats, verdedigbaar dat wij onze vrijheid misbruiken om in eerbied te kort te schieten voor het schoonste dat op aarde menschen gegeven is: de verhouding tusschen man en vrouw? Moeten wij twifelen aan den onweerstaanbaren drang welke de menschen zou beïnvloeden ten goede, indien de student de ridderlijke verdediger ware dezer heerlijke gave?

En, ten slotte, indien niet een kleine minderheid maar daarentegen de groote massa der studenten zijn lichamelijke gezondheid ter harte nam, naast studie zich wijdde aan sport en daarin vooringing op elk gebied, zou daarin niet krachtiger en overtuigender propaganda schuilen dan ooit de Nederl. Bond v. Lichamelijke Opvoeding of andere vereenigingen zullen vermogen?

Willen wij werkelijk ons voorrecht waardig zijn, willen wij metterdaad ons betoonen de toekomstige leiders, dan zullen wij reeds als student mede moeten leven met de

maatschappij waarin wij later treden; onze bekwaamheid zal daardoor worden verhoogd en het vertrouwen van wie van ons de leiding verwachten zal ons bij voorbaat worden geschonken.

Met eerbiedige hulde denk ik in dit verband aan de Russische studenten, die ondanks Peter en Paul's vesting en Siberië altijd streden in de eerste rangen der onuitroeibare oppositie en die, naar de dagbladen dezer dagen hebben vermeld, te zamen met de arbeiders de straten van Petersburg op het despotisme hebben veroverd. Menig Nederlandsch student zal ontroerd zijn Russischen makker hebben benijd; — hij bedenke getroost dat ook bij ons de heilstaat nog niet is gesticht.

Wij leven in een tijd, waarin meer dan ooit overal het nationalisme wordt gehuldigd: de oorlogvoerende volkeren brengen de zwaarste offers in het belang hunner natie, de krijgssleuzen van Centralen en Entente verzuimen nooit de vrijheid der natiën te verkonden, de Russische Revolutie is behalve een sociale ook een nationale gebeurtenis, zelfs het het socialisme bleek zijn „de proletariër heeft geen vaderland!” prijs te geven en bereid, gegeven bepaalde omstandigheden, het vaderland te verdedigen, als zijnde dit een idiëel bezit, een stuk beschaving.

De laatste jaren tonen duidelijk aan, dat niet dan dóór het nationalisme eene internationale gemeenschap zal kunnen worden gevestigd, maar bewijzen tevens dat het nationalisme nog menige loutering zal moeten ondergaan voordat het rijp voor de samenleving der natiën heeten kan, voordat het van middel van jagen naar eigen belang een mooie kleur te geven, beginsel en roeping zal zijn geworden.

Zijn wij geraakt door deze nieuwe opleving van het nationalisme, heeft zij ons tot grooter inspanning geprikkeld en duidelijker de taak van Nederland voor oogen geroepen?

Wederom, ik weet wel, dat den meesten onzer nationaal gevoel niet ontbreekt, maar wie het koestert pleegt het uit valsche schaamte, uit gebrek aan spontaniteit of uit gemakzucht zwijgend te verbergen en menigeen, slachtoffer van de gebreken onzer goede eigenschappen, meent zich te mogen verheugen in een bezit dat het nationaal gevoel overbodig maken en overtreffen zou.

Deze laatste betoegt, dat vaderlandsliefde bekrompen is — alsof liefde ooit bekrompen wezen kan en alsof ouderliefde b.v. verwerpelijk ware omdat naastenliefde breder kringen omvat;

hij meent dat zij niets anders is dan sentimenteële uitwas, geen zuiver gevoel, — hij ga lange maanden alleen in den vreemde en doe dan een bedevaart naar het rood, wit en blauw dat in lange banen golft van den stok, . . . en hij zal tot beter inzicht komen;

hij beweert dat internationalisme, algemeene menschenliefde hem nader ligt, — alsof nationalisme zich daartegenover stelt en niet begeert door erkenning van de waarde der eigen natie, liefde voor andere natiën mogelijk te maken;

hij acht zich sterk met het machtwoord dat de toekomst zou behooren aan de groote staten, dat steeds meer het getal der onderhoorigen den doorslag geven zal, — alsof niet de geschiedenis zulks weerspreekt, als heerschte in de wereld het duurzaamst ruw geweld en niet de macht des geestes. — Wie geloof dat in de toekomst niet als in het verleden, godsdienst, kunst en wetenschap de monumenten der eeuwen zullen zijn; wie kan ontkennen dat Nederland de laatste dertig jaren een plaats in de wereld heeft ingenomen veel grooter dan in verhouding tot zijn zielental zou worden verwacht; wie heeft niet met trots gezien dat aan Amerikaanse en Deutsche Universiteiten leerstoelen in 't Nederlandsch werden gesticht en dat Londen er eene voorbereid; en vooral, wie heeft niet met ontroering gelezen dat sinds 1915 op de Philippijnen bij het landbouwonderwijs ook Nederlandsch wordt geleerd, opdat onze Oost-Indische landbouwgeschriften onder het bereik der Philippino's zouden komen?

Ik geloof dat wij niet in nationaal gevoel maar in nationaal „ons uiten” veel hebben verzuimd, dat wij hebben vergeten dat wat vanzelfsprekend is toch wel bij tijd en wijle mag worden gezegd, dat zwijgen slechts dan overtuigt wanneer welsprekend zijn.

Wij moeten verwerpen uitwassen van het nationalisme als imperialisme en chauvinisme: het Nederlandsch gezag heeft aan uitbreiding geen behoefte en een Nederlander is gelukkig te critisch om eigen goed steeds verheven te achten boven vreemde waar, maar wij moeten dankbaar en gretig de zuiver nationale gedachte over ons vaardig doen worden: er is geen machtiger prikkel tot werkzaamheid en geen middel om sterker ten bate der menschheid onze gaven te gebruiken dan zij. Zij leert ons eigen beteekenis en eigen roeping kennen, — voorwaarde voor ontwikkeling, — en doordringt ons van het besef dat elke andere natie even groote waarde en even heilige roeping heeft; zij eerbiedigt en doet zich eerbiedigen.

Geven Nederland's verleden en zijn karakter en omstandigheden van den huidigen dag niet duidelijk aan welke in het algemeen de roeping is van ons volk? 't Is de belijdenis in woord en daad van het „vrijheid, vrede en recht”, 't is wat Prof. Mr. C. van Vollenhoven in zijn Rectorale Rede van de natie heeft verlangd: „stoffelijke en geestelijke onbaatzuchtigheid”, d.i. „in binnenlandsche en koloniale instellingen het publieke en sociale belang eerbiedigen van alle standen, landaarden en partijen, in internationaal streven zich te richten op het publiek belang der wereld”.

In het bijzonder hebben wij een plicht te vervullen tegenover onze koloniën, tegenover de andere Nederlandsche landen en tegenover de Nederlanders die verspreid zijn over de wereld.

— Nederlandsch-Indië is door de geschiedenis onder Nederlandsche voogdij gesteld; haar opleiding tot zelfstandigheid is aan Nederland toevertrouwd. Viererlei hebben wij daarbij te bedenken: in de eerste plaats, dat een voogd slechts rekening mag houden met de belangen van zijn pupil;

in de tweede plaats dat het Nederlandsche volk aan Indië eene eereschuld heeft te voldoen, omdat onze voorvaderen ten eigen bate ten koste van de Inlandsche bevolking Indië hebben beheerd en omdat er ook thans nog Europeanen in Indië toeven die niet hebben begrepen dat alles wat aan de oude verworpen leer van „overheerschers en overheerschten” is ontleend is veroordeeld;

in de derde plaats dat Indië is getreden in het wereldverkeer en niet meer tot afzondering terug kan keeren, dat het onzen steun behoeft om zich een zelfstandige plaats te veroveren en liever onze hulp wil aanvaarden dan die van een anderen vreemdeling;

in de vierde plaats dat de opvoeding van Indië is een geweldige taak, welke van ons kleine land alle beschikbare krachten vraagt

— Suriname en Curaçao zijn evenzeer door de historie met Nederland vereenigd; — Suriname kwam — ook door tegenspoed — de gevolgen van de afschaffing der slavernij nog niet te boven: het heeft in deze moeilijke periode te meer recht op onzen steun en verdient daarenboven onzen dank voor de krachten die het telkens aan Nederland en Indië heeft afgestaan;

— Curaçao, dat hoogen prijs stelt op zijn Nederlandschen stempel en wiens schoone haven het voorbestemt tot grooten bloei, zal ook door geringe bijdragen van het moederland zijn gebaat.

— In Zuid-Afrika en Vlaanderen wonen Nederlandsche volken, die door aanleg, taal en verleden met Holland zijn verbonden:

wie onzer beschouwt niet de Vlaamsche letterkunde als tot de Nederlandsche te behooren, voelt niet de geschiedenis van Brugge en Gent in 't bijz. in den tijd van den Guldensporenslag als deel van de vaderlandsche; wie onzer herinnert zich niet met smart dat Neêrlands eenige ware volksplanting, door Jan van Riebeeck aan de Kaap gebracht, in het begin der vorige eeuw door Engeland op ons werd veroverd en heeft niet uit zijn jonge jaren levendig het beeld bewaard van dien droeven maar schitterenden Boerenoorlog, waarin Nederland niet onzijdig was met den geest van thans, waarin het Nederlandsche volk in al zijn lagen meeleefde met den vrijheidsstrijd der Republieken en waarin H. M. Gelderland, klaar voor het gevecht, President Kruger veilig naar Europa bracht?

Zuid-Afrika en Vlaanderen voeren thans een moeilijken strijd tegen vreedzame overheersching en geweldadige belaging. Zij vragen niet veel van Holland, slechts moreelen steun en hartelijke belangstelling; in Zuid-Afrika zal men bovendien in menig vak en ambt gaarne den Hollander welkom heeten als maatschappelijk en nationaal bondgenoot.

— Duizenden Nederlanders hebben buiten de Nederlandsche landen hun heil gezocht, in het bijzonder in de Vereenigde Staten: de meesten van hen willen verbonden blijven met den Nederlandschen stam en hopen op antwoord van Hollandsche zijde.

Hen, die nog niet zich hebben ontdaan van baatzuchtige verlangens, zij gewezen op de wetenschappelijke, letterkundige en politieke winsten van onze koloniale en Groot-Nederlandsche banden en zij in 't bijz. de moreele beteekenis van dit groote arbeidsveld te binnen gebracht; onze enge grenzen leiden licht tot kleinheid van opvatting, tot particularisme, ons gemakkelijk bestaan heeft wel eens slaapwekkenden invloed en onze kosmopolitische neigingen verdwalen dikwijls naar onverschilligheid of ontijdig internationalisme. Indië en Groot-Nederland kunnen onzen blik verruimen, ons opwekken tot energie en ons herinneren aan de waarde van nationaliteit.

Overall in de wereld spreekt thans het nationaal gevoel; in andere landen gaat gewoonlijk de academische jeugd

vóór in het nationale streven; ik geloof niet dat wij daarvan kunnen worden beschuldigd!

't Was natuurlijk niet mijne bedoeling onze studentenwereld naar beneden te halen — ik behoor niet tot hen die er behagen in scheppen af te keuren al wat Nederlandsch is en op te hemelen wat het buitenland biedt; integendeel ik stel er prijs op u te verzekeren, dat wij naar mijn overtuiging een vergelijking met vreemde universiteiten niet behoeven te vreezen en dat ik de eerste zal zijn ons te verdedigen wanneer een buitenstaander ons aanvalt, maar juist omdat ik onze studentenwereld liefheb wilde ik uitspreken wat mij niet bevredigt; — niets zal mij meer verheugen dan wanneer dit alles maar een zèlfaanklacht was.

Ik heb van verschillende zijden ons bestaan benaderd, maar dit is steeds onze zwakte: wij voelen te weinig bewust onze verantwoordelijkheid, wij zijn te „slap”, te vermoeid”; niets zal het aanschijn van onze studentenmaatschappij kunnen veranderen dan hevige beweging: wij moeten zoeken naar de spanning die belangstelling wekt, wij moeten voeden de liefde welke de geestdrift louteren moet. Als wij niet de menschen, ons land, onze academie en onze studentenvereniging kunnen liefhebben, dan zullen wij ons nooit bevredigd voelen en zal onze roeping niet worden geheiligd.

Onze studentenmaatschappij sluimert; als zij nu niet ontwaakt mag men met ongerustheid vragen of zij niet ernstig schuldig staat.

De wereld is in een beroering zooals zij althans over eene zoo groote uitgestrektheid nooit heeft beleefd; bijna al haar deelen zijn meegesleept in den chaos. Nederland ligt stil daar midden in. Wij, studenten, trachten voornamelijk te behouden wat vóór den oorlog bestond; in iets anders zou men onder ons den wereldbrand niet zien lichten.

Dat mag niet zoo blijven; wij moeten zien leven in ons midden den Oorlog, de Russische Revolutie en het Raadsel van den Stillen Oceaan:

— de Oorlog, vreeselijk treurspel dat de poging tot zelfmoord van Europa voor oogen voert, dat onherstelbaar verwoest wat eeuwen hadden gebouwd;

— de Russische Revolutie, bloedig blijspel, dat de hoop verlevendigt dat de oorlog niet vergeefs heeft gewoed en reeds zelf werkt aan den opbouw van wat werd vernietigd: de onbegrensde Russische landen van oneindigen geestelijken en stoffelijken rijkdom zijn bevrijd; als eerste gave zullen zij ons wellicht den vrede schenken, als tweede naar 't schijnt een democratische hervorming van het Duitsche Rijk:

— de Stille Oceaan: terwijl Europa voor lange jaren zal zijn uitgeput, pakken boven den Stillen Oceaan de wolken dreigend zich samen en velen voorspellen binnen korten tijd een schrikkelijk onweêr op de nieuwste wereldzee: Japan en de Vereenigde Staten zijn wellicht het Engeland en Duitschland van den toekomstigen Zuidzee-Oorlog, meerderen, China, Australië zullen misschien mee willen spreken, en, als nu Nederland, zal dan Ned. Indië liggen tusschen de partijen. Een bliksemstraal heeft weer geflitst — nauw opgemerkt door den laaien gloed van Europa: Japan heeft Macao van Portugal gekocht.

Wij moeten weten — daarnaast — dat wij tegenover de gansch nieuwe eischen der toekomst nooit met schooner kansen waren toegerust om den strijd om bestaan en roeping te wagen:

— Nederland is de laatste dertig jaren langzamerhand — maar steeds krachtiger — tot nieuwen bloei gekomen, heeft zich schier op elk gebied van werkzaamheid weer een waardige plaats onder de mogendheden verzekerd; men voelt een nieuwen geest zich meester maken van ons volk en nog genieten wij het voorrecht voor de gruwelen van den oorlog te zijn gespaard;

— de Rijzende Zon welke in 't laatste kwart der vorige eeuw opging aan den Oosterschen hemel heeft in het begin dezer eeuw ook de Ned. Indische volkeren doen ontwaken; in de toekomst zal daar een Indisch Gemeenebest bestaan dat door banden des geestes aan Nederland zal zijn verbonden;

— in Suriname doet de nieuwe Gouverneur een nieuwe poging om de koloniën tot voorspoed te voeren;

— Curaçao beleeft reeds gunstiger tijden;

— in Zuid-Afrika en Vlaanderen spreekt het nationaal bewustzijn sterker dan ooit: de tweestroom-politiek en de bestuurlijke scheiding zullen moeten waarborgen het voortbestaan en de vrije, rustige ontwikkeling der Nederlandsche elementen.

Nederland staat sterk en de menschheid lijkt verder dan ooit van haar ideaal verwijderd.

De 17e eeuw heeft de Nederlanden tot een der machtigste staten verheven; de 18e heeft allengs verval gebracht; in de 19e hebben zij langzamerhand zich opgericht; hun 20ste eeuw moet dus weer met goêd bekroond.

't Is aan ons, Nederlandsche studenten, — die uitmunten in organisatie en vriendschap, grondslag voor meest krachtige samenwerking, en in warme gezelligheid, voorwaarde voor blijden arbeid,

't is aan ons, die Neêrlands verantwoordelijkheid voor de toekomst zullen dragen, ons leven ten offer te brengen uit onbaatzuchtige liefde voor het heil der mensheid in het algemeen en voor de taak welke daarin aan óns vaderland is opgelegd in het bijzonder.

Ik heb gezegd.

INGEZONDEN.

Het Comité voor Nederlandsche kinderen in den vreemde.

In een vorig S.W. (19e jaargang, No. 4) verscheen reeds een oproep van dit Comité. Het is echter gebleken, dat daaraan niet voldoende aandacht is geschonken. Het zoo nuttige werk, dat dit Comité op initiatief van den heer W. F. van Heusden, Voorzitter van de Nederlandsche Vereeniging te Berlijn, (opgericht voornamelijk met den steun der Afd. Amsterdam van het Algemeen Nederlandsch Verbond) verricht, verdient wel, dat het de noodige bewijzen van belangstelling ondervindt.

Waar Nederland zoo gastvrij is geweest, talrijke Belgische, Duitse en Fransche kinderen te huisvesten, te voeden en te kleeden, is het niet meer dan billijk, dat die gastvrijheid ook tot uiting komt tegenover de talrijke Nederlandsche kinderen, die, niet ver van onze grenzen, tengevolge van den oorlogstoestand, gebrek lijden.

Ziet men niet in, welk groot belang voor de versterking van den Nederlandsche Stam erin gelegen is, dat die kinderen, die dreigen van hun vaderland te vervreemden, weer eenigen

tijd in Nederland doorbrengen te midden van andere Nederlandsche kinderen?

Zullen die stamgenootjes van ons, als ze later groot geworden zijn, daarvan niet steeds een prettigen indruk achterhouden? Ook voor goed, Nederlandsch onderwijs, dat de meesten zoo lang hebben moeten missen, zorgt het Comité.

Velen in ons land hebben het Comité reeds door toezending van geld gesteund. Maar er is heel veel noodig. Moeten de Delftsche studenten bij hun landgenooten achterblijven?

Kunnen wij, die vaak zooveel geld aan genietingen uitgeven, niet wat geld afstaan voor dit goede doel?

Wij kunnen echter nog meer doen. Laat elk onzer eens nagaan, of hij of zij in Delft of omgeving geen gezin kent, dat genegen zou zijn, voor korter of langer tijd kinderen op te nemen, liefst kosteloos, maar anders tegen een geringe vergoeding. Laat men er ook eens met zijn huismenschen over spreken, misschien kennen die wel dergelijke gezinnen.

De Delftsche Burger-afd. van het A.N.V. heeft reeds verscheidene aanbiedingen van gezinnen gekregen, maar nog niet genoeg.

Wie gezinnen kent, geve de namen op aan onderstaand adres.

Wat het geld betreft, daartoe zal een lijst worden neergelegd in de Keuken der T.H. Elk, die een bedrag voor het Comité wil afstaan zette zijn naam en adres met de grootte der bijdrage op de lijst. Ook kan men aan den ondergeteekende bijdragen voor het Comité sturen.

Namens de Stud.-afd. Delft van het
Algemeen Nederl. Verbond.

F. M. C. BERKHOUT, 1e Secr.
Oude Kerkstraat 10.

(Zie verder Derde Blad).

ADVERTENTIEN.

DELICATESSEN



H. MEEUWS

Oude Delft III. - Tel. 157.

Zooeven is verschenen:

Moderne Hollandsche : Interieurs :

Verzameling van afbeeldingen van in Nederland
ontworpen en vervaardigde meubelen
en interieurs van den tegen-
woordigen tijd.

AFLEVERING 3:

: 't Binnenhuis. :

Met tekst van L. SIMONS en een artikel „De
Moderne Schilderij in het moderne interieur,”
door PIET VAN WIJNGAERDT.

Deze aflevering bevat 41 afbeeldingen van
interieurs en meubelen, naar ontwerpen van
Dr. H. P. BERLAGE en JACQ VAN DEN BOSCH.

Prijs f 3,50.

Vroeger verscheen afl. 1: „Richard Reens.”

afl. 2: „Onder den St. Maarten.”

Technische Boekhandel en Drukkerij
J. WALTMAN Jr., Delft.

CAFÉ RESTAURANT.

KUYS WITSENBURG

RIJSWIJK (Z.-H.)

GEDURENDE DE MAANDEN
JUNI — JULI — AUGUSTUS

iedereren avond Concert

door het bekende populaire xestet

„THE RAGTIMERS”

Impressario: JULES DE KONING.

Aanbevelend,

A. ADRIAANSEN.

DELFTSCHE

Limonade-Siropen

Sinaasappel- of Oranje-Limonade

85 cts. per flesch; 6 flesschen franco zending.

NIEUWE LANGENDIJK 50.

Aanbevelend, **W. DE HOOGH.**

OUDE DELFT 120. - DELFT.

Uitzending van Dinners.

Jachtschotels / Nassi-Goreng.

Aanbevelend,

Oude Delft 120 :: Chr. F. RÜTER.

DERDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 24 MEI 1917. No. 26.

TECHNISCHE HOOGESCHOOL.

DELFT, 21 Mei 1917.

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

De Senaat der Technische Hoogeschool, kennis genomen hebbende van het wetsontwerp tot regeling van het hooger landbouw- en hooger diergeneeskundig onderwijs, heeft de eer het volgende onder de aandacht van Uwe hooge vergadering te brengen.

De naam ingenieur is in Nederland tot dusver steeds gegeven aan hen, die de wetenschappen beoefenen en toepassen ten bate van de uitvoering van openbare en particuliere werken en van werken van nijverheid. Deze wetenschappen worden in den regel ter onderscheiding van andere samengevat onder den naam van technische wetenschappen. In overeenstemming met dezen gedachtengang is dan ook de Technische Hoogeschool de eenige inrichting van hooger onderwijs, waar de titel van ingenieur wordt verleend. Het is de hoogeschool voor ingenieurs.

Hierin zoude nu verandering worden gebracht, wanneer het ontwerp, in den aanhef genoemd, onveranderd tot wet zoude verheven worden. Dan immers zou de titel van ingenieur ook aan anderen worden verleend dan aan hen, die zich aan de technische wetenschappen wijden. Hierdoor zal volgens de meening van den Senaat begripsverwarring ontstaan, welke schadelijke gevolgen zal hebben, zoowel voor de onmiddellijk daarbij betrokkenen, de gediplomeerden van de Technische Hoogeschool en die van de op te richten Landbouwhoogeschool, als ook voor andere belanghebbenden.

Kent de wet aan de beide categoriën van gediplomeerden den titel van ingenieur toe, dan zal het ongetwijfeld voorkomen, dat in het maatschappelijk leven teleurstelling wordt ondervonden door hem, die den titel van landbouwkundig ingenieur heeft verworven, terwijl blijkt dat hij zich slechts in zeer geringe mate aan de technische wetenschappen heeft gewijd, een teleurstelling, die evenzeer het deel zoude zijn van een ingenieur, die een der Delftsche diploma's bezit en van wien men ten onrechte zoude aannemen dat deze titel ook een waarborg geeft van kennis in de landbouwwetenschappen. Zoowel het een als het ander behoort te worden vermeden.

Het wil den Senaat voorkomen, dat het voor de gediplomeerden der op te richten Landbouwhoogeschool van het meeste belang moet worden geacht, dat hun een titel worde verleend, waaruit duidelijk blijkt, op welk gebied de door hen bestudeerde wetenschappen hen maakt tot wetenschappelijke krachten van den eersten rang. Wanneer daarentegen de titel van ingenieur, die sedert het jaar 1843 door de Koninklijke Academie te Delft is verleend, sedert 1863 door de Polytechnische School, en sedert 1905 door de Technische Hoogeschool en waarvan de wetenschappelijke waarde sedert drie kwart eeuw in binnen- en buitenland is erkend geworden, in het vervolg ook zou worden toegekend aan hen, die zich aan andere wetenschappen dan de technische wijden, dan zoude hierdoor verwarring worden gesticht. Het gevaar is zelfs niet denkbeeldig dat deze nieuwe categorie van ingenieurs na eenigen tijd zou worden aangemerkt als ingenieurs van den tweeden rang, hetgeen allen, die de nieuwe Landbouwhoogeschool een krachtigen bloei toewensen, in hooge mate zouden betreuren. De Senaat der Technische Hoogeschool acht zich dan ook verplicht op dit gevaar met nadruk te wijzen.

Op grond dezer overwegingen is het naar zijne meening een gebiedende eisch dat aan degenen, die aan de op te richten Landbouwhoogeschool hunne studiën zullen hebben voltooid, een eigen titel worde gegeven, die dit duidelijk aangeeft en die door hen tot eere zal worden gebracht, doch dat hun niet een titel gegeven worde, die misvatting zal veroorzaken.

Door een enkel voorbeeld moge het gevaar voor de begripsverwarring, die hieruit kan voortvloeien, worden aangetoond.

Reeds geruimen tijd openbaart zich hier te lande het streven om in Nederlandsch-Indië den dienst der irrigatie — waaronder te verstaan is zoowel aanleg als onderhoud en beheer van bevoeiingswerken en van de daarbij aansluitende afwaterings- en waterkeeringswerken — van het Departement van Openbare Werken over te brengen naar dat van Landbouw.

Dit laatste Departement, thans nog wel overtuigd, dat het ingeval het met dezen dienst belast werd, voor de uitvoering en het onderhoud dier werken waterbouwkundige, zegge civiel-ingenieurs zou noodig hebben, zoude allicht tot de meening kunnen komen dat, wanneer de Landbouwhoogeschool ingenieurs aflevert, deze laatste ingenieurs de eerstgenoemden met voordeel zouden kunnen vervangen. Niets ware echter minder juist en in zijn gevolgen meer gevaarlijk. Immers de van de Landbouwhoogeschool komende ingenieurs zouden de hier bedoelde werken zoo min tot stand kunnen brengen als onderhouden en beheeren. Zij zouden daarvoor heel wat dieper moeten doordringen in de eigenlijke ingenieurs-wetenschappen dan bij hun op landbouwkundigen grondslag te maken studiën mogelijk kan zijn.

Als kenmerk voor de overwegend technische opleiding te Delft ware het verlenen van het *ingenieurs*-diploma aan de Technische Hoogeschool voor te behouden, evenals tot dusver. Voor de afgestudeerden aan de op te richten Hoogeschool te Wageningen, waar de techniek een ondergeschikte rol vervult, ware een andere titel te kiezen.

Hoewel de Senaat zich niet bevoegd acht den meest geschikten titel aan te geven, zij het hem vergund de aandacht te vestigen op den titel *agroloog*, welke in overeenstemming is met dien van geoloog, technoloog, indoloog, meteoroloog, enz. Geeft men de voorkeur aan een Nederlandschen titel, dan zou die van *meester in de landbouwwetenschap* in aanmerking kunnen komen (magister agriculturae, in overeenstemming met het in Engeland gebruikelijke magister artium). De titel *landbouw-oecoonoom* zou het meest in overeenstemming zijn met de gelijkwaardige titels, die in Duitschland en Oostenrijk in gebruik zijn.

Intusschen, welke titel ook gekozen worde, de Senaat zou het ten zeerste betreuren, wanneer de titel van ingenieur zou worden gekozen voor wetenschappelijke mannen, die zich niet op het gebied der ingenieurswetenschappen, doch op ander wetenschappelijk terrein bewegen en vertrouwt dat de begripsverwarring, die hiervan het gevolg zoude zijn, alsnog zal worden vermeden door in artikel 46 van het voorgestelde wetsontwerp den titel voor de afgestudeerden van de op te richten Landbouwhoogeschool door een anderen te vervangen.

De Senaat van de Technische Hoogeschool,

DIJXHOORN, Rector-Magnificus.
L. H. SIERTSEMA, Secretaris.

—o—

Blijkens ontvangen bericht heeft de Senaat van de Technische Hoogeschool een gelijkkluidende missive gezonden aan de leden der Eerste Kamer der St.-Generaal, als zij begin Mei zond aan de leden der Tweede Kamer der St.-Generaal betreffende het voorstel Limburg.

AGENDA.

ROTTERDAM.

25 Mei. Groote Schouwburg. 8 u. N.V. Het Rotterdamsch Tooneel. Schoonmama.

Tivoli Schouwburg. 8 u. Braun's Operette. Die Keusche Suzanna.

Heden en volgende avonden: Geb. v. K. en W., 8 uur, Henri Stibbé, viool-virtuoos; Concertgeb. Pschorr, Concert, Specialiteiten; Casino, 8 uur, Nap de la Mar's Operette-Gezelschap, Polenbloed; Circus-Schouwburg, 8 u., De Orgel-draaister.

DEN HAAG.

25 Mei. Dierentuin. 8 uur. Concert door Spoel's Vocaal-Ensemble met Solisten.

Heden en volgende avonden: Theater Verkade, 8 uur, 't Cafétje; Scala, 8 uur, Revue „Afkloppen”; Alberts Frères, 7½ uur, Residentie Bioskoop; Bouwmeester-Theater, 8 u., Gri-Gri.

≡ De Economische ≡ Toekomst van Nederland

door Z. E. MINISTER TREUB.

INHOUDSOPGAVE:

Inleiding; De kosten van den oorlog; Vaagheid omtrent de dekking der krijgskosten; Het economisch verlies der neutralen; België en Nederland; Warenprijzen na den oorlog; Voorbereidingen van belligerenten voor den economischen strijd; Hun toekomstidealen omtrent de inwendige industriele organisatie; Hun verhoogde belangstelling in den landbouw; De vermoedelijke terugslag van den oorlog op onzen landbouw; Onze scheepvaart en onze spoorwegen; De concentratie van ons bankwezen; Kapitaal en arbeid; Bevordering onzer nijverheid van staatswege; Reorganisatie van het departement van Landbouw, Nijverheid en Handel; Onze industriele expansie; Moederland en koloniën; Besluit.

Bovenstaand werk is aangekondigd spoedig te zullen verschijnen.

Prijs ingenaaid f 2.50, gebonden f 3.—.

Bestellingen worden gaarne ingewacht bij de

Technische Boekhandel en Drukkerij J. Waltman Jr.

Binnenwatersloot 33, Delft.
